

interviu _____

în acest număr _____

Profesor Dame **Helen Wallace** DBE CMG FBA

Profesor Emerit - European Institute, London School of Economics and Political Science

Doamna Profesor Wallace, ținând seama de cadrul economic turbulent existent în UE, cum ați caracteriza reacțiile instituțiilor și ale liderilor europeni față de criza tot mai accentuată? Au făcut îndeajuns de mult pentru a repara daunele și pentru a preveni eventualele dezastre din cadrul statelor membre?

Într-adevăr, ne confruntăm cu o situație turbulentă și una care, în acest moment, este departe de a fi rezolvată. Nimeni nu a ieșit până acum din această poveste cu ceva care să arate un drum spre succes. Inițial, politicienii și decidenții au luat niște măsuri pe termen scurt, dar în fiecare etapă dimensiunea a ceea ce era necesar a fost subestimată iar măsurile luate nu au fost adecvate.

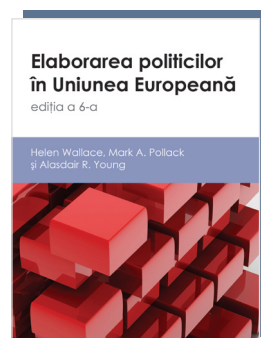
Ne confruntăm cu o triplă provocare: problemele mai largi ale economiei internaționale, anumite greșeli de concepție în sistemul de funcționare al zonei euro și eventualele probleme ale fiecărei țări în parte. O acțiune mai fermă și o finanțare mai mare sunt cu siguranță necesare. Cu toate acestea, țările care acționează mai bine, în special Germania, ar trebui să recunoască faptul că au fost beneficiarii pe termen lung ai monedei euro și, prin urmare, că succesul acestora a fost, de fapt, cealaltă față a monedei reprezentată de performanțele slabe ale celorlalți parteneri. Nu este suficient pentru germani să ceară și mai multă disciplină din partea țărilor care au deja de suferit. Și, de asemenea, trebuie să ne îndreptăm atenția către schimbările pe termen mediu care, deocamdată, sunt prea puțin menționate ... **pag 2**

- 2 *Guvernanța economică europeană: guvernanța crizei sau criza guvernanței?*
- 4 *Les Entretiens Economiques Européens: Dialogue social et relations industrielles pour résoudre l'équation compétitivité/solidarité Vers une économie sociale de marché pour l'Europe*
- 4 *Participarea IER la conferința „The future of Development Research” și la comitetul executiv al Asociației europene pentru dezvoltare și formare (European Association for Development and Training - EADI)*
- 5 *Conferința - „Viitorul politicii de coeziune în Uniunea Europeană - între convergență și competitivitate”, 6 decembrie 2011*

publicație IER _____

Lansarea traducerii în limba română a volumului **Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ediția a șasea,** Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair R. Young (coord.)

Ca urmare a interesului pe care l-a suscitată și a actualității lucrării *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*, coordonată de Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair R. Young, traducerea și publicarea acesteia de către Institutul European din România au avut ca scop diseminarea ultimelor evoluții instituționale la nivel european către persoanele interesate de o mai bună cunoaștere a politicilor europene, fie că sunt practicieni, factori de decizie, experți independenți, jurnaliști sau studenți ai unor facultăți cu profil de afaceri europene... **pag 9**

... În acest context, ce șanse de supraviețuire ați acorda zonei euro? Ținând seama de dezbaterile recente din cadrul „cuplului franco-german” și de provocările cu care se confruntă zona euro, vom asista la o Europă cu două viteze cu nivele diferențiate de integrare?

Suntem încă departe de a ști dacă zona euro va supraviețui intactă. Ar fi bine să fie așa dar cu condiția să poată fi stabilizată. În ceea ce privește cuplul franco-german, acești doi parteneri sunt departe de a avea un set comun agreeat de soluții. Astfel că încă nu știm cu adevărat cum ar arăta și ce ar conține o uniune fiscală. Este un fel de iluzie să credem că problemele pot fi rezolvate de cuplul franco-german. Totuși, este destul de clar că membrii zonei euro trebuie să investească în acorduri mai ferme între ei și, bineînțeles, încă de la Tratatul de la Maastricht am fost obișnuiți cu un anumit grad de separare între membrii euro și cei non-euro. Dar este crucial să se păstreze vitalitatea și coeziunea UE27 pentru celelalte activități ale Uniunii și să fie protejat *acquis-ul comunitar*. Trebuie depuse toate eforturile, de exemplu pentru menținerea Pieței Unice, a celor patru libertăți și așa mai departe, ca bun comun al tuturor celor 27 de state membre.

În ceea ce privește Tratatul de la Lisabona, ce părere aveți în legătură cu eficacitatea modificărilor aduse de tratat sistemului instituțional al UE? A fost suficient Tratatul de la Lisabona pentru a reforma cu adevărat mecanismele instituționale la nivelul UE? Care este elementul lipsă către un adevărat succes al unui tratat reformat?

Nu am fost niciodată impresionată de pachetul de reformă instituțională inclus în Tratatul de la Lisabona și în predecesorul acestuia, Tratatul Constituțional. Actul a fost întotdeauna încurcat și i-a lipsit un plan clar de concepție. Pe de o parte sistemul anterior nu funcționa atât de rău - și într-adevăr cercetarea amănunțită efectuată cu

„Suntem încă departe de a ști dacă zona euro va supraviețui intactă.”

privire la impactul extinderilor din 2004 și 2007 arată că sistemul instituțional rezista destul de bine. Ceea ce a făcut Tratatul de la Lisabona, *inter alia*, a fost să modifice relațiile dintre instituții astfel încât să le facă mai degrabă competitive decât mai bine sincronizate. De asemenea, Tratatul de la Lisabona a împins UE către depunerea

unui efort disproporționat pentru probleme legate de proceduri și procese care au distras atenția de la activitățile politice de bază. Acest lucru este cel mai clar în felul în care acordurile privind politica externă au fost duse mai departe. De-a lungul anilor, inovațiile instituționale de succes au fost cele concepute cu obiective de politici foarte clare în minte.

Profesor Dame Helen Wallace DBE CMG FBA

Doamna Helen Wallace este profesor la European Institute din cadrul London School of Economics and Political Science și profesor onorific la Universitatea Sussex. Aceasta deține diferite funcții consultative. Între 2001 și 2006 a fost director al Robert Schuman Centre for Advanced Studies, European University Institute, Florența. Anterior a fost director al programului ESRC „One Europe or Several?” Programme și a deținut poziții importante în cadrul Sussex European Institute, Royal Institute of International Affairs și College of Europe. A scris foarte mult despre politicile de integrare europeană. Printre cărțile recente se numără:

Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ediția a șasea, coeditor împreună cu Mark Pollack și Alasdair Young, OUP, 2010.

Viziuni, voturi și veto-uri: reevaluarea compromisului de la Luxemburg după 40 de ani, coeditor împreună cu Jean-Marie Palayret și Pascaline Winand, P.I.E. Peter Lang, Bruxelles, 2006.

Consiliul de miniștri al Uniunii Europene, coautor împreună cu Fiona Hayes-Renshaw, ediția a doua, Palgrave, 2006.

Ținând seama de a șasea ediție a cărții dumneavoastră *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*, lansată pe piața academică românească (traducerea în limba română efectuată de IER) la data de 13 decembrie 2011, care ar fi cele mai importante zone și politici de care UE trebuie să se ocupe cu mai multă grijă în viitorul apropiat?

Edițiile succesive ale cărții *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* au căutat întotdeauna să includă problemele recurente legate de politicile de bază și, de asemenea, să introducă zone de politici care au devenit mai importante - și întotdeauna este dificil să decizi ce anume să incluzi și ce să omiți fără a face cartea prea lungă! Părerea mea este că zonele de politici abordate în ediția a șasea sunt în mare cele corecte. Poate că în următoarea ediție va fi pus un accent mai mare pe partea de implementare a politicilor UE întrucât există un fel de „deficit de livrare” într-un număr de zone.

Interviu realizat de **Oana Mocanu** (cu prilejul Conferinței Anuale a IER, 13 decembrie 2011)

analiză | opinie

Gubernanța economică europeană: gubernanța crizei sau criza gubernanței?

Noua gubernanță economică europeană și progresele sale rapide către reforme structurale și consolidare fiscală vizează întoarcerea la creșterea sustenabilă și restabilirea încrederii în forța economică a UE. Este ceea ce a discutat și promovează, între altele, Consiliul European din 9 decembrie 2011.

Declarația șefilor de stat sau de guvern din zona euro, adoptată cu acest prilej, consfințește intenția de întărire a uniunii economice, prin acțiuni orientate în două direcții:

- un nou pact fiscal și o coordonare consolidată a politicii economice;
- dezvoltarea unor instrumente de stabilizare care să facă față provocărilor pe termen scurt.

Acțiunile vizate sunt susținute și de state din afara zonei euro, Bulgaria, Republica Cehă, Danemarca, Ungaria, Letonia, Lituania, Polonia, România și Suedia, ai căror șefi de stat sau de guvern au exprimat posibilitatea de a lua parte la acest proces, după consultarea parlamentelor lor, după caz.

Măsurile adoptate de Consiliul European converg către o guvernare consolidată. Acestea vizează nu numai întărirea disciplinei fiscale și accentuarea integrării europene, ci și o mai puternică creștere economică, competitivitate și coeziune socială sporite. În urmărirea acestor obiective, statele membre construiesc realizările ultimelor 18 luni: Pactul de stabilitate și creștere, întărit, noul semestru european, noua procedură privind dezechilibrele macroeconomice și Pactul euro plus. Un nou pact fiscal și măsuri de sporire a coordonării politicilor economice vor consolida arhitectura Uniunii Economice și Monetare.

Pactul fiscal introduce reguli noi, între care evidențiem:

- principiul bugetului echilibrat sau cu surplus și al instrumentelor de corecție automată, ce urmează a fi transpuse în sistemele juridice naționale la nivel constituțional, sub jurisdicția Curții Europene de Justiție;
- monitorizarea de către Comisie și Consiliu a statelor membre aflate în procedură de deficit excesiv, potrivit unui calendar și program de parteneriat economic convenite împreună;
- întărirea procedurii prevăzute de tratat cu privire la deficitul excesiv al statelor din zona euro prin adăugarea de sancțiuni automate.

Statele membre au convenit să întărească stabilitatea macroeconomică printr-o serie de măsuri orientate către o mai bună coordonare economică și bugetară a UE în ansamblul său și a zonei euro în special. Coordonarea reformelor statelor din zona euro va fi în măsură să pună bazele unei politici economice comune.

Uniunea Economică și Monetară, creată prin Tratatul de la Maastricht, constituie substanța guvernării economice europene. Aceasta este puternic provocată de avântul crizei economice și financiare, care pune Uniunea Europeană în situația de a reacționa pentru a-și proteja construcția, atrăgând astfel atenția asupra imperfecțiunilor sale:

- uniunea monetară este limitată la moneda unică și Banca Central Europeană; slăbiciunile sale privesc UE de sursa stabilității financiare, de necesare transferuri fiscale, de absorbții de șocuri indispensabili (de ex.: curs flexibil, eurobond), ca și de asigurarea finanțării pentru dezvoltarea economică,
- uniunea economică rămâne un deziderat; piața unică și reglementările aferente nu sunt în măsură să limiteze clivajele de dezvoltare sau să asigure stabilitatea macroeconomică la nivelul ansamblului pentru a putea susține moneda unică.

Finalizarea uniunii monetare consemnează pașii necesari - stabilitatea financiară și disciplina fiscală. Crearea Mecanismului European de Stabilitate, devansată cu un an, la 1 iulie 2012, și o eventuală completare cu fonduri ale FMI par a substitui lipsa unui împrumutător de ultim resort, rol ce ar fi revenit Băncii Centrale Europene. Iar dezvoltarea unor obiective numerice, susținută de adoptarea automatismului sancțiunilor pentru abateri de la ținte, constituie pași importanți în întărirea disciplinei, chiar dacă adoptarea sancțiunilor rămâne politizată, în condițiile în care încălcările regulilor zonei euro au rămas nesancționate.

În același timp însă, dilemele conceptuale evidențiate de criză nu-și găsesc răspunsul așteptat. Sistemul financiar conține un destabilizator sistemic. Pe de o parte, reglementarea slabă și supravegherea deficitară a piețelor financiare continuă să genereze surcuri substanțiale. Iar majorările de capital și sporirea lichidităților nu sunt suficiente pentru a descuraja și contracara acțiunile speculative ale unor grupări financiare puternice. Pe de altă parte, statele membre rămân sensibile la riscul de contagiune și participă cu fonduri publice la salvarea băncilor aflate în pericol, mărindu-și datorii suverane. Totodată, băncile continuă să speculeze pe piețele financiare, pariind pe instabilitatea economiilor și a monedelor naționale și accentuând neîncrederea și criza.

Apelul la cooperarea interguvernamentală europeană, ca instrument al progresului mai rapid al construcției instituționale, asigură parcurgerea unor pași necesari în întărirea guvernării economice a UE. Acțiunile adoptate sunt însă insuficiente pentru a contracara cauzele care au generat situația existentă. De aceea, *crossing the river by feeling the stones* pare a rămâne principiul ieșirii din criză. Intensificarea abordării științifice, prin studii și cercetări pe care măsurile de coordonare economică par a se întemeia de aici încolo, este lipsită de progresul politic necesar pentru a putea transforma evoluția UE într-o creștere inteligentă și incluzivă. Întărirea guvernării, a politicilor de coordonare și a instrumentelor de stabilizare sunt insuficiente pentru reducerea decalajelor de competitivitate și bună guvernare.

Pactul de stabilitate și creștere și consolidarea sa prin acțiuni de prevenire sau de corecție reprezintă un element important al guvernării economice a UE. Forța sa susține implementarea strategiei Europa 2020, dar nu poate compensa absența unei politici industriale europene sau a unui rol pro-activ al băncii centrale, favorabil dezvoltării economice. De aceea, calea spre creștere economică și creare de locuri de muncă rămâne vagă, iar creșterea interdependenței dintre economiile naționale se face preponderent pe principiile pieței, în detrimentul economiilor mai puțin expansive. Ca urmare, economia europeană își va continua în pas domol declinul în economia globală, care este favorabilă economiilor emergente.

Les Entretiens Economiques Européens: Dialogue social et relations industrielles pour résoudre l'équation compétitivité/solidarité Vers une économie sociale de marché pour l'Europe

În perioada 23 - 24 noiembrie 2011, a avut loc, la Paris, conferința anuală a *Confrontations Europe*, sub genericul **Les Entretiens Economiques Européens**. Evenimentul a fost organizat în colaborare cu *Bertelsmann Stiftung* și *Astrid* și a reunit cadre universitare, oficiali din partea instituțiilor europene și naționale, precum și cercetători și experți europeni.

În calitate de partener al *Confrontations Europe*, pe de o parte, și datorită rolului pe care îl are în promovarea valorilor europene, pe de altă parte, Institutul European din România a fost reprezentat la conferință de o delegație condusă de prof. univ.dr. **Gabriela Drăgan**, Director General. Din delegație au făcut parte **Florentina Costache**, șef serviciu a.i., Serviciul Comunicare și Marketing, **Mihai Constandache**, șef serviciu a.i., Serviciul Coordonare Traduceri și **Mihai Sebe**, expert, Biroul Studii și Analize.

Tema conferinței a fost **Dialogue social et relations industrielles pour résoudre l'équation compétitivité/solidarité Vers une économie sociale de marché pour l'Europe**. Evenimentul a creat ocazia pentru a dezbate provocările actuale plecând de la o temă centrală: un nou echilibru și noi sinergii sunt dezirabile între competitivitate și solidaritate. Concepția cu privire la rolul statului și al pieței trebuie să evolueze și sunt necesare cooperări transnaționale fără precedent.

Participanții la dezbateri au pus în evidență necesitatea identificării unor răspunsuri la cele trei întrebări fundamentale:

- Cum pot fi îndrumați cetățenii statelor membre în această situație de criză către noi perspective de ocupare a forței de muncă, de formare și de activitate și cum poate fi imaginată o nouă bunăstare socială?
- Cum se pot concilia susținerea creșterii și asanarea bugetară și cum se pot promova investițiile pe termen lung, valorizând capitalul natural, infrastructurile de producție și de servicii?
- Cum pot converge statele membre spre reînnoirea industriei, în condițiile adâncirii diferențelor privind competitivitatea?

Principalele idei rezultate în urma discuțiilor au subliniat faptul că Uniunea Europeană trebuie să își reînnoiască

strategia de creștere și de competitivitate, pentru a putea susține prosperitatea europenilor, în condițiile în care criza afectează sistemul financiar și economic. Această reînnoire este cu atât mai necesară, cu cât amploarea datoriei publice și dezechilibrele economice considerabile dintre statele membre pun în pericol moneda europeană și Uniunea Europeană per ansamblu.

Prin urmare, inițiativele majore lansate la nivel european necesită o evaluare atentă, întrucât adeseori politicile de austeritate cerute pentru reducerea deficitelor riscă să aibă efecte recesive.

Sursa: <http://www.confrontations.org>

Invitată în cadrul sesiunii *L'investissement social et humain, dimension essentielle pour une nouvelle croissance*, doamna **Gabriela Drăgan** a susținut o prezentare detaliată cu privire la situația actuală și la perspectivele de evoluție ale României, ca stat membru al UE.

Pentru mai multe detalii cu privire la conferință, consultați <http://www.confrontations.org/fr/conferences/entretiens-economiques-europeens/les-eee-de-2011/1107-pour-une-economie-sociale-de-marche-en-europe-resoudre-lequation-competitivitesolidarite>.

Mihai Sebe

Participarea IER la conferința „The future of Development Research” și la comitetul executiv al Asociației europene pentru dezvoltare și formare (European Association for Development and Training – EADI)

Asociația europeană pentru dezvoltare și formare (European Association for Development and Training - EADI) a organizat în perioada 24 - 25 noiembrie 2011 în Danemarca conferința intitulată „The future of Development Research” și reuniunea comitetului executiv al asociației, ambele evenimente fiind găzduite de Copenhagen Business School. EADI se constituie drept o rețea formată din organizații și institute de cercetare în domeniul studiilor regionale și de dezvoltare, având scopul de a promova calitatea cercetării și a educației în domeniul studiilor de dezvoltare, precum și de a încuraja diseminarea informației și de a facilita stabilirea unor contacte între comunitățile de cercetători din statele reprezentate. IER va face parte din comitetul executiv al asociației până în anul 2014, fiind prima instituție din România care are această calitate, fapt posibil prin aderarea recentă la Asociația europeană pentru dezvoltare și formare a Facultății de Științe Politice din cadrul Universității Babeș - Bolyai, Cluj, în calitate de membru instituțional.

Conferința „The future of Development Research: Exploring the Nordic perspectives” a abordat problematici precum provocările întâmpinate de mediul academic și de cercetare atât în accesarea finanțării pentru proiecte, cât și în diseminarea rezultatelor cercetării către mediul decidenților politici. Printre participanții la conferință s-au numărat reprezentanți ai mediului academic și de cercetare din statele nordice, precum și reprezentanți ai instituțiilor publice cu atribuții în domeniul educației și cercetării. S-au evidențiat câteva constatări interesante în cadrul conferinței, cum ar fi faptul că statele nordice nu mai reprezintă nucleul statelor europene cu inițiativă în domeniul politicii de asistență. Totodată, modelul nordic de asistență traversează o perioadă deosebit de dificilă, institutele de cercetare cu preocupări în acest domeniu preferând să se concentreze pe cercetarea provocărilor globale și a fenomenului globalizării în general și nu pe realizarea unor proiecte de cooperare bilaterală.

Agenda comitetului executiv al EADI a inclus o trecere în revistă a priorităților rețelei pentru perioada următoare, a activităților din cursul acestui an, cu accent pe o serie de proiecte pe care rețeaua intenționează să le pregătească în perioada imediat următoare. Printre acestea se numără inițiativa realizării unui format de colaborare științifică între membrii rețelei, respectiv a unor grupuri de lucru în cadrul cărora membrii EADI urmează să elaboreze lucrări și analize pe tematici comune de interes, cum ar fi guvernarea economică a UE, studiile de dezvoltare, rolul statelor BRICS și fenomenul globalizării.

Agnes Nicolescu

Conferința „Viitorul politicii de coeziune în Uniunea Europeană - între convergență și competitivitate”, 6 decembrie 2011

În data de 6 decembrie 2011 a avut loc cea de-a treizeci și una conferință din cadrul ciclului de manifestări „România-Franța: împreună în Europa”, organizat de IER și ambasada Franței în România începând cu anul 2007. Prelegerea principală a fost susținută de domnul **Emmanuel Berthier**, Delegat interministerial pentru amenajarea și competitivitatea teritoriilor (DATAR). Evenimentul s-a bucurat de prezența Excelenței sale domnul **Henri Paul**, Ambasadorul Republicii Franceze în România. Întâlnirea a fost moderată de dra **Agnes Nicolescu**, șef *a.i.* al Biroului de Studii și Analize din cadrul Institutului European din România.

În deschiderea conferinței, Excelența Sa domnul **Henri Paul**, Ambasadorul Franței în România, a evocat contextul în care are loc evenimentul, făcând referire la provocările pe care le întâmpină România în accesarea fondurilor europene și la diferențele vizibile dintre regiunile țării, în ceea ce privește dezvoltarea teritorială. Excelența Sa domnul **Henri Paul** a subliniat totodată faptul că există o dorință politică vizibilă

de dezvoltare a regiunilor din România și că acest lucru se poate concretiza în reducerea diferențelor dintre zonele mai dezvoltate și cele mai puțin dezvoltate.

Domnul **Emmanuel Berthier**, Delegat interministerial pentru amenajarea și competitivitatea teritoriilor (DATAR), a subliniat, în deschiderea discursului său, importanța politicii de coeziune pentru viitorul Europei. În prima parte a discursului său, dedicată evoluției istorice a politicii de coeziune, invitatul a evocat procesul de dezvoltare regională la nivel european, început cu adoptarea Tratatului de la Roma (1957), și continuând până în 2000. După anul 2000 prioritățile s-au modificat, accentul fiind pus pe inovație și pe necesitatea reprofesionalizării în domeniul forței de muncă.

Invitatul a subliniat importanța corelării diferitelor politici europene și a menționat că obiectivul principal al politicii de coeziune este coordonarea regională optimală, fapt ce necesită existența unor organisme intraministeriale puternice. Totodată, dl Berthier a declarat că dezechilibrele de ordin economic dintre regiuni s-au accentuat în ultimii ani, atrăgând atenția asupra faptului că această tendință de polarizare trebuie evitată.

În ultima parte a alocuțiunii sale, invitatul francez s-a referit la viitorul politicii de coeziune. Aceasta trebuie să fie orientată spre ținte clare, iar cooperarea cu colectivitățile teritoriale trebuie îmbunătățită. În opinia sa, politica de coeziune și dezvoltarea regională rămân obiective centrale ale politicii UE, dar scopul principal trebuie să fie asigurarea competitivității Europei pe plan mondial.

Pentru mai multe detalii, consultați http://www.ier.ro/index.php/site/arhiva_evenimente/

Mihai Sebe

« La crise économique : Les racines politiques de la crise de l'Euro » „Criza economică: Originile politice ale crizei monedei euro”

În data de 15 decembrie 2011 a avut loc la sediul Institutului European din România conferința - masa rotundă cu tema «La crise économique: Les racines politiques de la crise de l'Euro», organizată de Institutul European din România în parteneriat cu Delegația Wallonie - Bruxelles. Acest eveniment face parte din planul-cadru al Organizației Internaționale a Francofoniei (OIF) destinat formării funcționarilor români. Programul intitulat **Franceza în viața diplomatică și funcția publică internațională** are ca obiectiv principal consolidarea folosirii limbii franceze în instituțiile europene și în organizațiile internaționale¹.

Masa rotundă a fost deschisă de dna **Victoria Popescu**, Ministru plenipotențiar MAE, Corespondent național pentru Francofonie, dna **Fabienne Reuter**, Delegat, Delegația Wallonie - Bruxelles, alături de dna **Françoise Rousseau**, Director de Curs în cadrul Institutului Francez din București.

Doamna **Popescu** a subliniat importanța francofoniei în cadrul sistemului public din România. Cu acest prilej, domnia sa a realizat o scurtă trecere în revistă a relațiilor instituționale dintre OIF și MAE, a principalelor realizări din ultimii ani ale acestui proces de cooperare internațională. Vorbitorii a salutat totodată activitatea remarcabilă desfășurată atât de Institutul Francez din București, pe partea lingvistică, cât și de Delegația Wallonie - Bruxelles, pe partea seminarelor tematice.

Doamna **Reuter** și doamna **Rousseau** au detaliat activitățile specifice derulate în cadrul instituțiilor pe care le reprezintă, subliniind importanța francofoniei și a diversității lingvistice.

Doamna **Amandine Crespy**, responsabilă de curs, Universitatea Liberă din Bruxelles, a susținut intervenția principală a evenimentului. Invitata a avut o abordare îndrăzneță din punct de vedere ideatic, subliniind ceea ce consideră a fi cei trei „NU” cheie ai situației de fapt, și anume: aceasta NU este o criză a euro, NU este o criză europeană și în final NU este o criză economică. Avem în schimb de a face cu o criză politică cauzată de lipsa de încredere în sistemul actual și de slaba legitimitate a monedei euro.

La masa rotundă au mai participat dl **Dorel Paraschiv**, Director Adjunct, Institutul Național de Dezvoltare Economică și dna **Cristina Leucuța**, Director, Direcția Politici Industriale, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri. Domnul **Paraschiv** a prezentat o perspectivă națională asupra crizei, evidențiind impactul acesteia asupra economiei românești. Doamna **Leucuța** a abordat problema definirii noii politici industriale a României post-criză, cu un accent pe dezvoltarea clusterelor.

Masa rotundă a fost moderată de domnul **Mihai Sebe**, expert, Institutul European din România, care a subliniat pe parcursul derulării evenimentului caracterul politic al crizei, situație datorată parțial crizei valorilor și absenței însușirii de către clasa politică a unei etici a responsabilității.

Pentru mai multe detalii, vizitați http://www.ier.ro/index.php/site/arhiva_evenimente/

Mihai Sebe

Guvernanța economică europeană: locul și rolul politicilor publice

Conferința ocazionată de lansarea cărții *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* și decernarea Premiilor de Excelență IER (ediția a doua)

Conferința intitulată **Guvernanța economică europeană: locul și rolul politicilor publice** a fost organizată de Institutul European din România și de Reprezentanța Comisiei Europene în România la data de 13 decembrie a.c. și s-a bucurat de prezența doamnei **Helen Wallace**, profesor emerit la Institutul European din cadrul London School of Economics and Political Science. Evenimentul a marcat lansarea lucrării *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*, ediția a șasea (Helen Wallace, co-autor și coordonator, volum tradus și publicat de Institutul European

din România), aniversarea a 10 ani de existență a *Romanian Journal of European Affairs* (RJE) și decernarea *Premiilor de Excelență IER*, ediția a doua.

În cadrul primei sesiuni care a pus accentul pe **importanța politicilor publice în Uniunea Europeană**, domnul **Leonard Orban**, Ministrul Afacerilor Europene, a menționat asemănarea dintre modalitățile de elaborare a politicilor publice la nivel european și național, evidențiind totodată

¹ Pentru mai multe detalii cu privire la program, vizitați <http://www.institut-francais.ro/Plan-OIF-formation-des.html?lang=ro>

arhitectura atipică a Uniunii Europene. Actuala criză economică evidențiază designul deficitar al uniunii economice și monetare, iar soluția pentru ca UE să rămână un actor relevant la nivel global poate consta doar în consolidarea integrării.

Estimările pentru anul 2013 ale Comisiei Europene au fost prezentate de domnul **Niculae Idu**, Șeful Reprezentanței Comisiei Europene în România, din perspectiva evoluției deficitului bugetar, a ponderii datoriei publice în produsul intern brut la nivel european și a evoluției pe 10 ani a randamentelor titlurilor de stat. Deși măsurile recent adoptate de UE implică o cedare a unei părți din suveranitatea națională a statelor membre, trebuie să se țină seama de faptul că „binele UE înseamnă binele fiecărui stat membru, al fiecărui cetățean”, a subliniat domnul Idu.

În opinia doamnei **Gabriela Drăgan**, Director General al Institutului European din România, criza actuală a scos la suprafață punctele slabe și deficiențele construcției europene, măsurile adoptate fiind în continuare insuficiente pentru a pune bazele unei politici fiscale comune la nivelul UE. În acest context, este din ce în ce mai necesar să se dea dovadă de solidaritate pentru a găsi soluții viabile de ieșire din criză.

În a doua sesiune a conferinței, intitulată **Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană**, domnul prof. **Vasile Pușcaș**, Director al Institutului de Studii Internaționale, Universitatea Babeș-Bolyai, și fost Negociator Șef al României, a evidențiat importanța lucrării coordonate de Helen Wallace atât pentru guvernanții din statele membre, cât și pentru mediul academic.

Doamna Profesor **Helen Wallace** a prezentat volumul *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*, ediția a șasea și a dorit să adauge că va fi necesară o nouă ediție a lucrării pentru a putea ține pasul cu schimbările recente survenite în cadrul UE. Autoarea a menționat, de asemenea, riscul de contagiune

care, în contextul crizei financiare globale, vizează toate statele membre ale UE, și a făcut referire la Consiliul European din 8 - 9 decembrie, unde s-a convenit cu privire la necesitatea adoptării unui plan de salvare și a unui acord interguvernamental (în pofida soluției de modificare a tratatelor UE, propunere a Germaniei, respinsă de celelalte state membre).

Domnul **Daniel Dăianu**, profesor dr. în cadrul SNSPA, fost Parlamentar european, fost Ministru de Finanțe, a continuat discuțiile despre guvernanța economică și criza din zona euro, precizând că întreaga Uniune Europeană se confruntă în prezent cu o criză a construcției europene, precum și cu necesitatea imperioasă de a ieși din criză și de a remedia carențele structurale ale uniunii economice și monetare. Federalizarea, lipsa perspectivei de creștere, dezavantajele pactului fiscal, lipsa de promovare a competitivității și a productivității, șomajul tinerilor, asociate cu lipsa de voință înregistrată la nivel politic și cu saturația privind integrarea, au fost temele abordate de domnia sa.

În deschiderea celei de-a treia sesiuni, pe tema **Guvernanței economice europene**, **Agnes Nicolescu**, Șef Birou *a.i.*, Biroul Studii și Analize, a adus în discuție participarea unor voci semnificative din diferite sfere de activitate care să expună o perspectivă sectorială asupra provocărilor generate de guvernanța europeană.

În opinia domnului **Valentin Lazea**, Economist șef în cadrul Băncii Naționale a României, provocarea cea mai importantă în cadrul guvernanței economice a fost reprezentată de neconcordanța dintre reacțiile liderilor europeni și nevoile reale și imediate ale piețelor financiare. Astfel, în cazul Consiliului European din 8 - 9 decembrie, răspunsul politicianilor a fost neclar și insuficient pentru redresarea economiilor.

Conceptul de guvernanță a fost definit și explicat de domnul **Dragoș Pîslaru**, Director General al GEA Strategy & Consulting. Dacă Uniunea Europeană dispune de reguli, în prezent trebuie stabilite proceduri care să oblige statele membre să respecte regulile existente. Guvernanța europeană trebuie să respecte, de asemenea, valorile și normele etice. Acest aspect, susținut de deschiderea, participarea, responsabilitatea și încrederea în viitorul proiectului european, poate contribui la ieșirea din criză, a fost concluzia expunerii.

Decalajele de productivitate dintre nordul și sudul UE au fost identificate de domnul **Florin Pogonaru**, Președintele Asociației Oamenilor de Afaceri din România, drept o realitate esențială a arhitecturii europene actuale. În acest sens, este necesară atenuarea acestor diferențe de productivitate care, de altfel, vor sta la baza unui an 2012 de *stop and go*, cu summituri o dată la două săptămâni și crize la fiecare două luni.

Domnul **Cristian Ghinea**, director al Centrului Român de Politici Europene, a precizat că, până în momentul de față, criticile adresate Uniunii Europene cu privire la lipsa unor acțiuni adecvate nu au fost justificate, deoarece nu fuseseră create mecanismele necesare pentru ca aceasta să poată interveni pe piață. Federalismul și încrederea românilor în procesul decizional desfășurat la Bruxelles sunt, în opinia sa, o consecință firească a lipsei de încredere față de politicienii naționali.

În sesiunea de decernare a **Premiilor de Excelență IER**, domnul **Dan Petre**, analist de politică externă, s-a referit la criza europeană ca la o oportunitate pentru România de a-și aduce o contribuție importantă prin participarea la dezbaterile europene și la procesul decizional din Uniunea Europeană.

În vederea selectării câștigătorilor Premiilor de excelență pentru anul 2011, Serviciul Comunicare și Marketing al IER a efectuat în prealabil o analiză a peste 60 de organizații nonguvernamentale, cu activități în domenii ca: drepturile fundamentale, democrația participativă, incluziunea socială, educația și protecția mediului. Astfel, au fost stabilite două criterii de selecție: *voluntariatul* și *politicile publice*, iar criteriile pentru evaluarea organizațiilor au vizat istoricul (pondere de 10% din nota finală), vizibilitatea (10%), credibilitatea (15%), parteneriatele interne (20%), parteneriatele externe (20%) și dimensiunea europeană (25%). Nominalizările au fost comunicate unui grup de selecție format din membrii Consiliului de Administrație și ai Consiliului Științific al IER.

A fost acordat un premiu pentru întreaga activitate domnului **Lucian Branea**, secretar executiv al Asociației Epsilon III,

fondator al *romania_eu_list* și primul redactor-șef al *Romanian Journal of European Affairs*. Laureții celei de-a doua ediții a Premiilor de Excelență IER sunt: Societatea Academică din România; Pro Vobis; Centrul Român pentru Politici Europene; Fundația Paneuropa; Fundația Terra Mileniul III; Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile; Salvați Copiii România; Junior Achievement România; Organizația Națională a Persoanelor cu Handicap din România; World Vision România; Institutul European pentru Democrație Participativă QVORUM; ANPCPPS (Asociația Națională pentru Protecția Consumatorilor și Promovarea Programelor și Strategiilor din România); Asociația Pro Democrația; AIESEC România (*Association internationale des étudiants en sciences économiques et commerciales*).

Sinteza integrală a conferinței este disponibilă pe site-ul www.ier.ro

Gabriela Andreica

publicație IER

Jurisprudența istorică a instanțelor comunitare – culegere de rezumate, volumul V

Lansată în 2008, colecția *Jurisprudența istorică a instanțelor comunitare - culegere de rezumate* a Institutului European din România a ajuns la cel de-al cincilea volum.

Colecția prezintă o importanță deosebită pentru specialiștii în domeniul juridic, teoreticieni și practicieni deopotrivă, dar și pentru publicul larg, întrucât conține o selecție a celor mai importante hotărâri judecătorești pronunțate de instanțele Uniunii Europene - selecție realizată chiar de Curtea de Justiție a Uniunii Europene - în număr total de 1011. Astfel, volumul V cuprinde 130 de rezumate, aferente cauzelor introduse în anii 1987 - 1990.

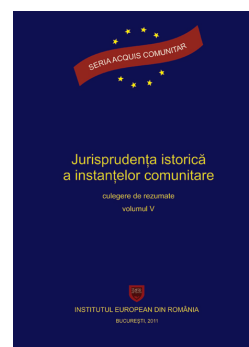
Deși percepția generală este că doar partea legislativă face parte din *acquis-ul comunitar*, trebuie precizat că și jurisprudența instanțelor UE are aceeași natură. De altfel, principiile dreptului comunitar, aplicabilitatea sa imediată și directă, efectul direct și supremația acestuia au fost stabilite pe cale jurisprudențială.

Spre deosebire de situația existentă în sistemul de drept român, unde o hotărâre judecătorească produce efecte doar între părțile din proces (*inter partes litigantes*), hotărârile și ordonanțele pronunțate de instanțele UE produc efecte „pentru toți” (*erga omnes*), atât pentru părțile în proces sau pentru instanța națională care a trimis o întrebare preliminară, cât și pentru celelalte instanțe ale statelor membre, pentru statul membru în cauză și autoritățile sale, pentru celelalte state membre și autoritățile acestora, precum și pentru toate persoanele fizice și juridice de drept public și/sau privat.

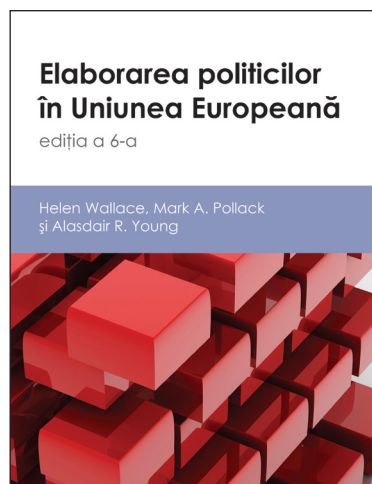
Mai mult, faptul că sunt traduse în limba română, rezultat al colaborării dintre traducători, terminologi, revizori lingviști și revizori juriști, facilitează accesul la informație al celor interesați.

Hotărârile instanțelor UE apar, astfel, ca un mijloc deosebit de eficient de cunoaștere a drepturilor pe care le avem noi toți în cadrul Uniunii, iar culegerile de rezumate, prin surprinderea esenței acestor hotărâri și prin utilizarea unui limbaj clar, concis și coerent, fără a sacrifica totuși rigoarea juridică și corectitudinea terminologică, vin în întâmpinarea acestui deziderat.

Violeta Ștefănescu

Lansarea traducerii în limba română a volumului **Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană, ediția a șasea,** Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair R. Young (coord.)

Ca urmare a interesului pe care l-a suscitat și a actualității lucrării *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană*, coordonată de Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair R. Young, traducerea și publicarea acesteia de către Institutul European din România au avut ca scop diseminarea ultimelor evoluții instituționale la nivel european către persoanele interesate de o mai bună cunoaștere a politicilor europene, fie că sunt practicieni, factori de decizie, experți independenți, jurnaliști sau studenți ai unor facultăți cu profil de afaceri europene.

Lucrare de referință în domeniul afacerilor europene, *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* include în prima parte o descriere a instituțiilor și a proceselor Uniunii Europene, în timp ce a doua parte prezintă în mod detaliat politicile europene, abordând domenii diverse, de la concurență, uniunea economică și monetară, politica agricolă comună, fonduri structurale până la comerț, mediu, energie, politică externă, politică socială și extindere.

Autorii volumului *Elaborarea politicilor în Uniunea Europeană* propun publicului să privească construcția europeană drept un sistem politic în care se intersectează politici și procese politice elaborate la nivelul statelor membre, instituții relevante la nivel național, regional, local, dar și instituțiile create prin tratatele Uniunii Europene.

Traducerea în limba română a ediției a șasea a volumului coordonat de Helen Wallace, Mark A. Pollack și Alasdair R. Young a fost realizată prin efortul echipei Institutului European din România. Decizia Institutului European din România de a traduce și de a publica a șasea ediție a acestei lucrări de referință a reprezentat o oportunitate pentru a pune la dispoziția tuturor celor interesați de problematica afacerilor europene un instrument util, care să permită înțelegerea aprofundată a mecanismelor de funcționare a Uniunii Europene și, totodată, să favorizeze o contribuție activă la construcția europeană.

Volumul este disponibil la sediul Institutului European din România la prețul de 50 de lei/bucată (contact: sales@ier.ro)

Gabriela Andreica

PE

ACTUALITATEA LA PARLAMENTUL EUROPEAN **Sesiunea din 12 – 15 decembrie 2011, Strasbourg**

Parlamentul European a avut, și în această sesiune, o agendă variată, care a dat posibilitatea unor dezbateri animate pe teme de actualitate, toate în legătură mai mult sau mai puțin strânsă cu criza financiară și cu măsurile așteptate, atât pentru zona euro, cât și pentru restul statelor membre. Conform procedurii, membrii PE, prin vocea grupurilor politice, dar și prin intervenții punctuale, și-au exprimat punctele de vedere atât pe marginea documentelor susținute de raportori, cât și în legătură cu pozițiile susținute de reprezentanții Comisiei Europene.

Astfel, luni 12 decembrie, PE a respins cererea adresată de Consiliu de aprobare a unui protocol între Uniunea Europeană și Regatul Maroc de stabilire a posibilităților de pescuit și a contribuției financiare prevăzute de Acordul de parteneriat în domeniul pescuitului dintre Comunitatea Europeană și Regatul Maroc. Din partea Comisiei, Maria Damanaki, comisar pentru Afaceri maritime și pescuit, a deplâns întârzierea cu care acest protocol a ajuns în dezbaterile PE, dar a dat asigurări că decizia PE va fi respectată. Acordul de pescuit face parte

din politica în domeniu, prin care Comisia dorește să stopeze pescuitul abuziv practicat de țări terțe, cu atât mai mult cu cât acesta poate influența negativ pescuitul din zonele maritime aflate la frontierele externe ale UE. În respingerea cererii, membrii PE au invocat și motive de natură politică, mai cu seamă în legătură cu regimul din Maroc și cu faptul că acesta ar trebui să întreprindă reforme de democratizare.

Dezbaterile principale ale zilei de marți a fost prilejuită de Concluziile Consiliului European din 8 și 9 decembrie a.c., care au fost însoțite de declarații din partea Consiliului și a Comisiei. Mobilizarea Fondului de solidaritate a făcut obiectul votului, ca și alte chestiuni legate de buget, de stabilitatea financiară și de Fondul european de ajustare la globalizare. Politica de vecinătate și respectarea drepturilor omului, politica comună de securitate și apărare, Summitul UE - Rusia au fost temele dezbătute în prezența și cu participarea vicepreședintelui Comisiei Europene, Catherine Ashton, în calitate sa de Înalt Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate.

Ziua de miercuri a fost dedicată bilanțului Președinției poloneze, urmat de declarații din partea Consiliului și a Comisiei. Donald Tusk, primul ministru al Poloniei a subliniat faptul că președinția exercitată de țara sa a demonstrat angajamentul față de valorile Uniunii Europene. Acest fapt a fost recunoscut și apreciat de președintele Comisiei, Jose Manuel Barroso, care a afirmat că președinția poloneză s-a ridicat la înălțimea așteptărilor, prin promovarea ideii de „mai multă Europa”. Mesajul președintelui Comisiei a fost și de această dată orientat spre nevoia de uniune, de solidaritate, de coeziune. Președintele Barroso a dezvoltat, în continuare, conceptul de „open Europe”, adică Europa deschisă în relațiile cu vecinii, trecând în revistă în acest sens tratatul de aderare al Croației, demersurile și tratatele în curs de negociere cu Georgia și Moldova, viitoarea sa vizită la Kiev.

Tematica economică a fost obiectul dezbaterilor, mai cu seamă din perspectiva Proiectului de tablou de bord pentru supravegherea dezechilibrelor macroeconomice. Prin întrebările adresate, membrii PE au urmărit, între altele, să afle dacă există la Comisie suficientă expertiză tehnică, dar și resurse umane pentru a aplica toate etapele noului cadru de supraveghere macroeconomică (adică raportul privind mecanismul de alertă, interpretarea acestuia).

Coerent cu abordarea drepturilor omului în Uniunea Europeană, PE a acordat Premiul Saharov 2011 unui număr de cinci laureați - Asmaa Mahfouz (Egipt), Ahmed al-Zubair Ahmed al-Sanusi (Libia), Razan Zaitouneh (Siria), Ali Farzat (Siria) și Mohamed Bouazizi (decedat) (Tunisia) - reprezentând Primăvara Arabă.

O altă temă de mare interes care a fost dezbătută, libera circulație a lucrătorilor în Uniunea Europeană, a prilejuit euro parlamentarilor români intervenții, cu referire la circulația lucrătorilor români în contextul actual.

Joi, PE a continuat dezbaterile cu privire la Fondul european de ajustare la globalizare. Au fost supuse dezbaterii Programul „Energie inteligentă - Europa”, un raport privind Politica UE în domeniul concurenței, un raport privind Spațiul european unic al transporturilor, precum și alte teme actuale (sănătate și securitate în muncă, comerț, siguranță maritimă, accesul public la documentele instituțiilor UE).

În această sesiune, președintele PE, Jerzy Buzek și-a prezentat bilanțul mandatului, în care a precizat că pentru următorul mandat preocupările principale rămân criza și situația de la frontierele UE. Fiind o enormă amenințare pentru cetățenii europeni, criza este o prioritate a instituțiilor, iar pachetul legislativ recent intrat în vigoare va cere o cooperare mai strânsă a celor trei instituții pentru a determina creșterea, competitivitatea, investițiile și dezvoltarea tehnologiilor verzi.

Mesajul președintelui PE, ca și mesajele transmise din partea Comisiei, de către președintele Barroso și de către vicepreședintele Comisiei, Joaquin Almunia, comisar european pentru Concurență, a fost același: în vremuri de criză Europa trebuie să dea dovadă de curaj și de solidaritate.

Pentru detalii, vizitați <http://www.europarl.europa.eu/news/ro>

Mariana Bara

Redactor-șef: Oana Mocanu
Redactori: Mariana Bara, Mihai Sebe, Diana Popa
Secretar general de redacție: Vlad Mihai
Grafică & DTP: Monica Dumitrescu
Versiunea în limba engleză: Raluca Brad, Mihaela Papa, Mona Răus

* Textele publicate în acest Newsletter exprimă opinia autorilor și nu reprezintă poziția oficială a Institutului European din România.

ISSN 2065 - 457X

Pentru a primi viitoarele numere ale Newsletterului IER, vă puteți abona accesând următorul link: www.ier.ro.

Institutul European din România
Bld. Regina Elisabeta nr. 7-9, RO - 030016, București, România
Tel: (+4021) 314 26 96 / 133 / Fax: (+4021) 314 26 66
Contact: newsletter@ier.ro
Web: www.ier.ro